

VII. Arhiepiscopia Aradului

VII.2. Protopopiatul Ineu

VII.2.32. Parohia „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului”- Șicula

A. ISTORICUL COMUNITATII PAROHIALE.

Parohia „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” din localitatea Șicula, județul Arad face parte din Protopopiatul Ineu. Șicula este așezată în centrul județului Arad la 7 km de orașul Ineu, pe malul Crișului Alb. Este o străveche așezare românească în zona de interferență a Câmpiei Aradului cu Țara Zarandului. Datează istoric din secolul XIII (1334).

Localitatea beneficiază de condiții fizico-geografice optime unei activități economice preponderent agrare. Are o clima temperat-continentala. Locuitorii se mândresc cu trecutul istoric, considerându-se urmașii vitejilor care au suportat stăpânirea otomană și habsburgică forjându-și în focul istoriei profilul moral, așezat pe câțiva piloni de rezistență: cinstea, dreptatea, omenia. De la câteva zeci de familii, cât erau menționate în organizarea militară habsburgică, aici, numărul locuitorilor a crescut la sute și chiar peste o mie, în cursul istoriei. Acum sunt peste 1400 credincioși. Arheologic nu s-au efectuat săpături, însă s-au descoperit obiecte de ceramică și din argint cu plumb, vase lucrate la roata rapidă (din secolul IV și VI-VII). Șicula este o zona culturală unică în sudul Crișanei, cu tradiții folclorice, de artă populară, cu datini și obiceiuri de neegalat. Portul popular local întruchipează măiestria nemăsurabilă a artei populare. Renumite sunt: „jocul călușarilor” (identificat la începutul sec. XX), cântecul popular (reprezentat prin cunoscutele cântărețe: Florica Bradu, Cornelia Căprar, Rodica Ardelean). Costumul popular de aici, prin coloristica vie și firul gros cu care este țesut, este considerat de specialiști unul dintre cele mai valoroase din România. Referitor la economie, ocupația de bază este agricultura și creșterea animalelor. Localitatea Șicula are două monumente ale eroilor: cel vechi, lângă școală, iar cel nou în centrul comunei, înălțat în 1998 și sfințit odată cu locașul de cult (renovat).

B. ISTORICUL BISERICII PAROHIALE.

Credința creștină a pătruns aici din cele mai vechi timpuri. Istoricul maghiar Marki Sandor arăta în 1334 că în Șicula era înjghebată o parohie. În 1205 aflăm din actele Papei Inocentiu al II-lea că exista Episcopia Ineului cu episcopi și călugări greci, separate de biserica Romei. Între ctitorii bisericilor ortodoxe de odinioară s-au numărat puțini oameni bogați¹. Într-o

¹ Prof. Ioan Codau, *Șicula, Grai și Poezie*, Ed. Carmel Print, Arad, 2009, p.91.

harta din actele menționate aflăm că Șicula figurează cu o biserică dispărută. Atestarea preotului Mihail care deținea și demnitatea de vicarhidiacon de Pâncota la 1335 în registrul de dijme papale este dovada sigură a fostei biserici. În 1746 găsim între cei 78 de preoți și pe Popa Petru și Popa Iacob din Șicula. Vechiul locaș de cult a fost o biserică de lemn din 1722, în locul numit „la Vamu”. La Mănăstirea Gai se află mai multe icoane pe lemn și sticla provenind de la această veche biserică. Conscripția lui Sinesie Jivanovici din 1755 arată că, între cele 38 de biserici de lemn se află și cea din Șicula. La Preparandia din Arad, între 1812-1822 au studiat 8 tineri din Șicula pentru a intra în cler. Propaganda uniata nu a avut ecou aici. După creșterea numărului de ortodocși români în 1866 începe construirea unei biserici mari din piatră și cărămidă terminate în 1871. A fost construită exclusiv din daniile credincioșilor, prin valorificarea lemnului vândute de pe 400 iugăre de pădure comunală. Planurile bisericii sunt executate de arhitectul Anton Zigler².

Biserica este în forma de „navă”, cu turlă (35 m), lungime 36 m, lățime 14 m, din material: piatră și cărămidă. Pe peretele vestic fiii satului au realizat o icoana medalion din piatră mozaicată, reprezentând hramul.

Pictura este din 1966 în tehnica „frescă” de către pictorul Constantin Nițulescu din București și fiul său V. Nițulescu și a lui T. Zaharie și I. Bade. S-a sfințit în 1967 de P.S. Părinte Teoctist.

Sfinte moaște nu sunt. Obiecte vechi de cult, manuscrise, cărți vechi nu sunt.

Șirul preoților parohi: Popa Petru (1746), Iacob (1746), Nicolae (1747), Teodor (1755), Ioan (1755), Gheorghe Popovici (1767), Teodor Popovici (1767), Ioan Albici (1767), Petru Popovici (1791), Petru Mornailă (1815), Gheorghe Monția (1849), Ion Dronca (1849), Isaia Monția (1848), Florian Monția (1871), Gheorghe Dronca (1849), Ioan Dronca (1878), Ioan Halic (1901), Iustin Monția (1905-1957) – acesta va face parte din delegația cercului electoral Ineu, participând la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918, Gheorghe Belei – care a slujit peste 60 de ani, în timpul său s-a refăcut acoperișul bisericii, turnul, s-a întărit clădirea cu tiranți metalici, s-a pictat interiorul și s-a zidit casa parohială. Din 1990, Pr. Oală Mircea – în timpul căruia s-a dotat biserică cu geamuri de fier zincat, încălzire centrală, scaune, monumentul de marmură, capela de lumânări și clădirea anexă din curte. Au fost reparate clopotele în 1991, s-a redobândit casa parohială de la stat (după ce a fost naționalizată în 1959).

² Pr.Dr. Pavel Vesa- Episcopia Aradului, Istorie, Cultura...Cluj Napoca 2006,p.668

Între cântăreții de seamă menționăm: Haiduc Petru, Hanc Petru, Morar Pavel, Cotoi Petru, Coțoi Florea, Deznan Avram, Oală Petru, Borcuța Ioan, Căprar Pavel, Bodea Viorel, Nieș Aurel; Epitropi: Morari Pavel, Onița Ioan, Târșan Avram, Berariu Pavel, Albiș Pavel, Berari Dumitru, Gorbe Pavel. Șicula a dat Bisericii pe Ecaterina Codău (maica Patricia), stareța mănăstirii Gai.

C. CIMITIRUL

Parohia deține 3 cimitire vechi, mici și teren pentru un cimitir nou. Personalitate: doctorul în științe juridice Monția Octavian, fiu de preot, întemnițat în închisorile din Timișoara, Jilava etc. între 1959-1964. În curtea bisericii sunt mormintele pr. Iustin Montia, Ioan Halic și Gheorghe Belei.

D. ACTIVITATI CULTURALE, FILANTROPICE ÎN TRECUT

Școala confesionala a rămas în proprietatea statului și deservește ca dispensar medical. Asociații religioase, foaie parohială nu avem. Corul mixt a funcționat în anii 1940-1950 și reînființat în 1990. Biblioteca parohiala are cărți din vechime și până în prezent.

E. PROFILUL ACTUAL AL PAROHIEI

Parohia organizează anual pelerinaje, concursuri pentru tineret, activități catehetice; s-a implicat în proiectul „Alege Școala”, „Hristos împărtășit copiilor”, „Copilul în familie”; mulți copii au fost premiați. Parohia participa la serbările de Crăciun și de Paște de pe vatra satului, organizează acțiuni de întrajutorare, colecte pentru nevoiași. Nu avem case sociale, cămine de bătrâni și copii.

F. DATE DE CONTACT PAROHIE. Hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului”;
Oficiul parohial: Localitatea Șicula, nr. 314, Jud. Arad, telefon: 0257326157

BIBLIOGRAFIE: Prof. Ioan Codău, *Șicula, Grai și Poezie*, Ed. Carmel Print, Arad, 2009; Pr. Dr. Pavel Vesa, *Episcopia Aradului, Istorie, Cultură, Mentalități*, Ed. Presa U. Clujeana, Cluj-Napoca, 2006; Aurica Ciocan, *Valoarea potențialului geografic din zona Șicula*, Lucrare pentru grad I, Cluj-Napoca, 1987; Prof. Miron Șandru, *Monografia localității Șicula*, Lucrare de licență, Cluj Napoca, 1977.

Șicula, 01.06.2015

Pr. Oala Ioan Mircea